

Dane, które tłumaczą Polskę. Drugi dzień VI Kongresu Statystyki Polskiej

Jak mierzyć zjawiska, których nie widać wprost? Jak wykorzystać dane do skuteczniejszej polityki publicznej? Czy statystyka potrafi pokazać skutki kryzysów, zmian na rynku pracy czy wykluczenia transportowego? Na te pytania odpowiadali uczestnicy drugiego dnia Kongresu Statystyki Polskiej. Program wydarzenia zdominowały zagadnienia związane z nowoczesnymi metodami analizy danych, rynkiem pracy, ubóstwem, demografią oraz wykorzystaniem statystyki publicznej w podejmowaniu decyzji.

Jednym z najważniejszych tematów dnia była debata poświęcona szarej strefie w gospodarce. Eksperti z administracji publicznej, środowiska naukowego i organizacji branżowych dyskutowali o wyzwaniach związanych z definiowaniem i pomiarem działalności pozostającej poza oficjalną obserwacją państwa. Podkreślano, że wiarygodne szacunki wymagają łączenia danych z wielu źródeł, współpracy instytucji oraz ciągłego doskonalenia metod statystycznych. **- Trzeba wziąć pod uwagę wszystkie możliwe źródła i znaleźć metodę integracji danych. My badamy zjawiska i procesy i chcemy je badać rzetelnie – powiedział Marek Cierpiat-Wolan, Prezes GUS.** Tylko w ten sposób można tworzyć podstawy dla skutecznych decyzji gospodarczych i fiskalnych.

Duże zainteresowanie wzbudził także briefing prasowy [Zróżnicowanie zawodów na rynku pracy w Polsce](#), na którym zaprezentowano wyniki przełomowego badania eksperymentalnego. Po raz pierwszy z tak wysoką precyzją pokazano jakie zawody wykonują Polacy, ile osób oraz w jakim wieku pracuje w poszczególnych profesjach, ale także wskazano skalę zatrudnienia w zawodach najbardziej narażonych na automatyzację i rozwój sztucznej inteligencji. Analiza objęła 15,5 mln osób wykonujących 443 zawody i została oparta na danych administracyjnych, a nie deklaracjach respondentów, co zapewnia wyjątkową wiarygodność wyników.

Podczas Kongresu silnie reprezentowana była również tematyka społeczna. Podczas sesji poświęconych ubóstwu eksperci zwracali uwagę, że nie istnieje jedna miara pozwalająca opisać skalę tego zjawiska. W zależności od zastosowanego wskaźnika – opartego na wydatkach, dochodach czy subiektywnej ocenie własnej sytuacji materialnej – obraz ubóstwa może wyglądać inaczej. Podkreślono znaczenie łączenia różnych źródeł danych oraz rozwijania metod, które pozwolą jeszcze pełniej oceniać bezpieczeństwo ekonomiczne gospodarstw domowych. Szczególną uwagę poświęcono również ubóstwu energetycznemu. Zaprezentowano nową metodologię, która łączy informacje ekonomiczne, społeczne i dotyczące warunków mieszkaniowych, umożliwiając bardziej precyzyjną identyfikację gospodarstw wymagających wsparcia. Uzyskane dane pokazują nie tylko, gdzie ryzyko ubóstwa energetycznego jest większe, ale również z czego ono wynika - **dlatego interwencje powinny być różnicowane terytorialnie: inne tam, gdzie dominuje problem techniczny budynków, a inne tam, gdzie przeważa presja kosztowa – powiedział Dariusz Twaróg z Działu Metodologii i Badań Rynku Energii GUS.**

Kolejne sesje były okazją do prezentacji praktycznego znaczenia analiz przestrzennych. Badania dotyczące dostępności transportu publicznego wykazały, że w większości gmin lepsza komunikacja wiąże się z niższym poziomem bezrobocia, a największy potencjał inwestycji transportowych występuje na obszarach peryferyjnych i przygranicznych, gdzie wykluczenie transportowe stanowi jedną z barier rozwoju rynku pracy.

Uczestnicy VI Kongresu Statystyki rozmawiali także o zmianach w statystyce cen. Przedstawiono proces wdrażania nowej międzynarodowej klasyfikacji COICOP 2018, która lepiej odzwierciedla współczesne wzorce konsumpcji, w tym rosnące znaczenie usług i produktów cyfrowych. Modernizacja klasyfikacji ma zwiększyć reprezentatywność koszyka konsumpcyjnego i jeszcze lepiej dostosować pomiar inflacji do zmieniających się zachowań konsumentów.

W programie drugiego dnia znalazły się również sesje poświęcone demografii, metodologii badań statystycznych, analizom przestrzennym, edukacji statystycznej, statystyce gospodarczej oraz komunikacji danych. Dyskutowano m.in. o wyzwaniach związanych z pomiarem aktywności ekonomicznej ludności, integracją ukraińskich imigrantów na rynku pracy, starzeniem się społeczeństwa, wykorzystaniem danych przestrzennych w planowaniu rozwoju, ochroną tajemnicy statystycznej oraz nowymi sposobami popularyzowania danych i wyników badań.

Drugiego dnia Kongresu wręczono także nagrody laureatom Konkursu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na najlepsze prace magisterskie i doktorskie z zakresu statystyki, doceniając młodych badaczy rozwijających nowoczesne metody analizy danych.

Drugi dzień Kongresu pokazał, że współczesna statystyka to znacznie więcej niż zbieranie liczb. Dzięki wykorzystaniu nowych źródeł danych, zaawansowanych metod analitycznych i współpracy nauki z administracją publiczną staje się narzędziem wspierającym projektowanie skutecznych polityk publicznych oraz lepszego rozumienia wyzwań społecznych i gospodarczych.